

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA – 4101-021-01/2014/1
P/14/005

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach
ul. Powstańców 29, 40-039 Katowice
T +48 32 784 42 00, F +48 32 784 42 30
lka@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/14/005 - Prawidłowość i skuteczność realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego podatków lokalnych oraz dochodów z majątku.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Kontroler Mieczysław Handzel, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 90675 z dnia 2 lipca 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka kontrolowana Urząd Miasta Radlin, ul. Józefa Rymera 15¹

Kierownik jednostki kontrolowanej Barbara Magiera, Burmistrz Miasta Radlin.

(dowód: akta kontroli str. 3-4)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości² działalność kontrolowanej jednostki w zakresie prawidłowości i skuteczności realizacji przez Urząd podatków lokalnych oraz dochodów z majątku.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Planowanie w Gminie dochodów było prowadzone w sposób rzetelny i prawidłowy. W Urzędzie prowadzono ewidencję podatkową zgodnie z przepisami, a bazy danych podatników były aktualne i kompletne. Prawidłowo realizowano również dochody z majątku.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły przypadków:

- wysyłania ze zwłoką upomnień do podatników zalegających z zapłatą podatku;
- zaniechania wystawienia dwóch tytułów wykonawczych mimo upływu co najmniej 171 dni od terminu płatności określonego w upomnieniu;
- nieprzeprowadzenia kompletnego postępowania wyjaśniającego w zakresie ustalenia istnienia przesłanek określonych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - ordynacja podatkowa³ w postępowaniach dotyczących udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych oraz nie żądanie dokumentów dotyczących pomocy de minimis przy złożonym przez przedsiębiorcę wniosku o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych;
- braku rejestracji w posiadanym *rejestrze pism przychodzących* informacji w sprawie podatku od nieruchomości od osób fizycznych; podpisywania decyzji dotyczących udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych bez stosownego upoważnienia;

¹ Zwany dalej „Urzędem”

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Dz. U. z 2012 r., poz. 749 ze zm. zwana dalej: ordynacja podatkowa.

- bezzasadnego wydawania postanowień w trakcie prowadzonych postępowań w zakresie udzielania ulg w spłacie zobowiązań podatkowych o przesunięciu terminu załatwienia sprawy;
- nie zakończenia czterech postępowań wydaniem stosownej decyzji lub postanowienia;
- zawierania umów dzierżawy na okres do trzech lat, z dotychczasowymi najemcami tychże nieruchomości, bez zgody Rady Miasta, wymaganej na mocy przepisów ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁴;
- niesporządzenia planu wykorzystania zasobu nieruchomości, wymaganego przepisami ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami⁵;
- niepowiadomienia na piśmie nabywców nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży lub oddania w użytkowanie wieczyste nieruchomości, stosownie do wymogu przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami;
- nieprawidłowego, w jednym ze zbadanych dwunastu przypadków, wyliczenia podstawy opodatkowania w zakresie podatku od nieruchomości od osób prawnych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Prawidłowość wymiaru podatków lokalnych.

Opis stanu faktycznego

Wymiarem podatków w Urzędzie zajmował się Referat księgowości podatkowej. W okresie objętym kontrolą (2012 r. - I półrocze 2014 r.) sprawami wymiaru podatków zajmowały się trzy osoby w wymiarze 2,5 etatu.

Liczba podatników w tym okresie w zakresie podatku od nieruchomości od osób fizycznych wzrosła z 8346 do 8802, podatku od nieruchomości od osób prawnych wzrosła z 67 do 68, a w podatku od środków transportowych od osób prawnych zmalała z 13 do 6. Uzyskane w Gminie dochody ogółem w latach: 2012, 2013 i 2014 (I półrocze) wynosiły, odpowiednio: 54 751,2 tys. zł, 51 948,2 tys. zł i 26 606,4 tys. zł. Udział w ww. kwotach podatku od nieruchomości od osób prawnych wynosił odpowiednio: 28,9%, 25,6% i 25,9%, podatku od nieruchomości od osób fizycznych: 3,4%, 3,7% i 4,4%, a podatku od środków transportowych od osób prawnych: 0,02%, 0,01% i 0,02%.

(dowód: akta kontroli str. 75-77, 244, 328-350, 361)

W okresie objętym kontrolą Rada Miejska w Radlinie podjęła 8 uchwał⁶, które dotyczyły podatków i opłat lokalnych. Uchwały przyjęto i opublikowano przed ich wejściem w życie. Wszystkie uchwały zostały terminowo, tj. do siedmiu dni od ich podjęcia przekazane do zaopiniowania właściwym organom nadzorczym⁷, co było zgodne z art. 90 ustawy o samorządzie gminnym. Organy te nie wszczynały postępowań w sprawie stwierdzenia ich nieważności.

Uchwały Rady Miejskiej zostały przyjęte prawidłowo, tak by obowiązywały w danym roku podatkowym. Uchwalone stawki podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych nie przekroczyły stawek maksymalnych ogłaszanych przez

⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm. zwana dalej: ustawą o samorządzie gminnym.

⁵ Dz. U. z 2014 r., poz. 518 ze zm. zwana dalej: ustawą o gospodarce nieruchomościami.

⁶ 3 Uchwały dotyczące podatku od nieruchomości na lata 2012-2014, 2 dotyczące podatku od środków transportowych, 2 dotyczące wzorów formularzy deklaracji oraz informacji na podatek od nieruchomości, rolny i leśny, a także uchylono uchwałę w sprawie opłaty od posiadania psów.

⁷ Województwo Śląskie oraz Dyrektorowi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach.

Ministra Finansów w obwieszczeniach wydawanych na podstawie art. 20 ust. 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych⁸.

W uchwałach dotyczących podatku od nieruchomości uwzględniono stawki dla wszystkich przedmiotów opodatkowania, tj. gruntów, budynków i budowli, także w uchwałach dotyczących podatku od środków transportowych uwzględniono stawki dla wszystkich pojazdów podlegających opodatkowaniu. Ustalając wysokość stawek podatków na lata 2012-2014, Rada Miejska różnicowała stawki opodatkowania dla poszczególnych przedmiotów opodatkowania zgodnie z treścią art. 5 ust. 1 oraz art. 10 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

(dowód: akta kontroli str. 105-119, 362-380)

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie nie ustalono pisemnych procedur dotyczących prowadzenia spraw podatkowych. Ewidencja podatkowa nieruchomości była prowadzona w systemie informatycznym, w pełnym zakresie podmiotowym i przedmiotowym, i spełniała wymogi rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie ewidencji podatkowej nieruchomości⁹. Program umożliwiał tworzenie raportów i zbiorczych zestawień oraz export danych zawartych w ewidencji do pliku w formacie rozszerzonego języka znaczników (XML). Pracownicy Referatu księgowości podatkowej posiadali dostęp do bazy danych ewidencji gruntów i budynków, z której sporządzano wydruki w celu weryfikacji danych w niej zawartymi, z danymi w ewidencji księgowej. Porównywanie danych z ewidencji gruntów i budynków z informacjami z ewidencji podatkowej nie było zautomatyzowane. Ewidencja podatkowa była prowadzona rzetelnie i zawierała wszystkie wymagane informacje. W wyniku porównania wybranych 12 przypadków rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej i wykorzystywania nieruchomości na cele tej działalności oraz 2 informacji dotyczącej zakończenia robót budowlanych i oddania budynku do użytkowania, stwierdzono, że podatek w tym zakresie był prawidłowo ustalony.

(dowód: akta kontroli str. 99-104, 326, 381-416)

Porównywanie danych z ewidencji podatkowej z danymi z ewidencji gruntów i budynków realizowane było na podstawie otrzymywanych ze starostwa Powiatowego w Wodzisławiu Śląskim zawiadomień o zmianach tam dokonanych. Na podstawie tych zawiadomień jak wyjaśniła Burmistrz: *organ podatkowy usuwa dane nieaktualne oraz wpisuje nowe dane obowiązujące. Jeśli zawiadomienie ma wpływ na wymiar podatku, organ podatkowy wzywa podatnika do złożenia informacji podatkowych (w przypadku osób fizycznych) i deklaracji podatkowych (w przypadku osób prawnych), o ile wcześniej podatnik sam ich nie złoży. Jeśli podatnik nie złoży informacji wszczyna się postępowanie podatkowe. Na zweryfikowanych zawiadomieniach ze Starostwa Powiatowego, które nie mają wpływu na wymiar podatku pracownik merytoryczny parafuje daną zmianę i wkłada do oznaczonej odpowiednio teczki.*

(dowód: akta kontroli str. 50, 69-70, 539-542)

W wyniku ostatniego przeprowadzonego przez organ podatkowy porównania ewidencji podatkowej z danymi z ewidencji gruntów i budynków, w odniesieniu do zawiadomienia z dnia 2 czerwca 2014 r., w związku ze stwierdzonymi rozbieżnościami, wszystkich podatników wobec których dane w zawiadomieniu miały wpływ na wymiar podatku wezwano do złożenia informacji.

(dowód: akta kontroli str. 50, 69-70, 417, 539-542)

⁸ Dz. U. z 2014 r., poz. 849, zwana dalej: ustawą o podatkach i opłatach lokalnych.

⁹ Dz. U. Nr 107, poz. 1138.

Kontrola 36 spraw¹⁰ dotyczących wymiaru podatków (gdzie 12 dotyczyło wymiaru podatku od nieruchomości od osób fizycznych, 12 wymiaru podatku od nieruchomości od osób prawnych, 12 podatków od środków transportowych od osób prawnych) wykazała, że:

- 1) w zakresie podatku od nieruchomości od osób fizycznych, wszystkie decyzje wysłane do podatników zostały sporządzone poprawnie pod względem rachunkowym, formalnym i merytorycznym. Decyzje te dostarczono w terminie umożliwiającym podatnikom zapłatę I raty podatku w ustawowym terminie, tj. do 15 marca roku podatkowego. Decyzje spełniały wymogi określone w ordynacji podatkowej. Stawki zastosowane w decyzjach były zgodne ze stawkami uchwalonymi na dany rok przez Radę Miejską;

(dowód: akta kontroli str. 484-512)

- 2) w zakresie podatku od nieruchomości od osób prawnych, we wszystkich badanych przypadkach podmioty złożyły deklarację w terminie do 31 stycznia danego roku podatkowego, co było zgodne z art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Złożone deklaracje były sprawdzane pod względem formalno-prawnym. W wyniku badania stwierdzono, iż w 11 z 12 przypadków dane zawarte w deklaracjach były zgodne z danymi wynikającymi z dokumentów źródłowych. W jednym z 12 badanych przypadków stwierdzono nieprawidłowe wyliczenie powierzchni podlegającej opodatkowaniu – szerzej w opisie stwierdzonych nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 418-432)

- 3) w zakresie podatku od środków transportowych (osoby prawne), 10 z 12 deklaracji podatnicy złożyli w terminie do 15 lutego danego roku, zgodnie z wymogiem określonym w art. 9 ust 6 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, a w jednym przypadku podatnik złożył deklarację po upływie 4 dni od terminu ustawowego. W przypadku jednego podatnika deklaracja nie została złożona, mimo wezwania organu podatkowego, a do dnia rozpoczęcia kontroli NIK organ podatkowy nie wydał stosownej decyzji.

Stwierdzono, iż dane zawarte w deklaracjach były zgodne z danymi wynikającymi z dokumentów źródłowych, a zastosowane przez podatników stawki podatku były zgodne z uchwalonymi na dany rok przez Radę Miejską. W Urzędzie prowadzona była aktualna baza podatników podatku od środków transportowych. Na podstawie informacji przesyłanych od Starosty dotyczących zarejestrowanych i wyrejestrowanych pojazdów wzywano podatników do złożenia deklaracji i dokonywano aktualizacji bazy danych.

(dowód: akta kontroli str. 469-483)

Organ podatkowy nie wydał w latach 2012-2014 (I półrocze) czterech decyzji, na łączną kwotę 2 791,4 tys. zł, trzech (na łączną kwotę 2 790,4 tys. zł) dotyczących rozbieżności pomiędzy złożonymi przez podatnika (karta kontowa nr 91) deklaracjami w sprawie podatku od nieruchomości od osób prawnych, a danymi posiadanymi przez organ podatkowy, oraz jednej wyżej wskazanej decyzji (na kwotę 1,0 tys. zł), niewydanej do czasu rozpoczęcia kontroli NIK (przez sześć miesięcy) w związku z niezłożeniem przez podatnika (karta kontowa nr 6) stosownej deklaracji w zakresie podatku od środków transportowych od osób prawnych za 2014 r.

Burmistrz wyjaśniła, odnośnie braku działań w zakresie wymiaru podatku na lata 2012-2014 (I półrocze) dla podatnika (karta kontowa nr 91): *organ podatkowy nie wzywał do złożenia korekt deklaracji i nie wystawiał decyzji określających w sprawie*

¹⁰ dobranych w sposób losowy

wysokości zobowiązania w podatku od nieruchomości, gdyż obecnie trwa postępowanie podatkowe za lata poprzednie (2003-2010). Postępowanie podatkowe jest skomplikowane, pracochłonne, a jednocześnie oczekuje się na rozstrzygnięcie przez inne organy administracyjne. W przypadku podatnika (karta kontowa nr 6), wezwano go do złożenia deklaracji.

W pierwszym wyżej opisanym przypadku rozbieżności dotyczą przedmiotu i podstawy opodatkowania, tj. budowli w wyrobiskach górniczych podmiotu związanego z wydobywaniem węgla kamiennego. W świetle aktualnego orzecznictwa, kwestie dotyczące opodatkowania budowli pod ziemią nie są w sposób jednolity rozstrzygnięte, dlatego mając na względzie prowadzenie przez Burmistrza postępowań wobec tego podmiotu, dotyczących wymiaru opodatkowania za lata wcześniejsze oraz złożoność tychże postępowań, NIK przyjmuje złożone wyjaśnienia.

Organ podatkowy nie przeprowadzał kontroli podatkowych w okresie objętym kontrolą, ponieważ jak wyjaśniła Kierownik Referatu Księgowości podatkowej, w ocenie organu, po sprawdzeniu przyjętych informacji podatkowych lub deklaracji nie było takiej potrzeby. W dwóch przypadkach przeprowadzono natomiast oględziny.

(dowód: akta kontroli str. 50, 70-71, 418-432, 469-483, 484-512, 539-543)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W zakresie wymiaru podatku od nieruchomości od osób prawnych, w przypadku¹¹ jednej z 12 poddanych kontroli spraw, stwierdzono, że podstawa opodatkowania została wyliczona nieprawidłowo, co skutkowało zaniżeniem tego podatku na rok 2014 o 62,4 tys. zł¹² (31,2 tys. zł za I półrocze 2014 r.). W deklaracji za ten rok, podatnik nie wykazał bowiem całej powierzchni do opodatkowania, która widniała w ewidencji gruntów i budynków. W wyniku powyższego w latach 2012-2014 (I półrocze) podatnik ten zaniżył podatek od nieruchomości o łączną kwotę 152,8 tys. zł.¹³ W trakcie niniejszej kontroli NIK organ podatkowy wezwał podatnika do złożenia korekty deklaracji.

Kierownik Referatu księgowości podatkowej wyjaśniła, że nie przeprowadzono wcześniej czynności sprawdzających, ponieważ w ocenie organu podatkowego nie budziły wątpliwości złożone przez podatnika deklaracje. Jak ustalono, na złożonych deklaracjach widnieje adnotacja *deklaracja wypełniona poprawnie pod względem formalno-prawnym*.

Inspektor odpowiedzialna za weryfikację deklaracji tego podatnika, wyjaśniła, m.in. że: (...) w tym przypadku nie sprawdzono deklaracji z ewidencją.

(dowód: akta kontroli str. 247-248, 418-420, 423, 433-468)

2. Pracownicy Referatu księgowości podatkowej przyjmowali informacje w sprawie podatku od nieruchomości od osób fizycznych bez ich zarejestrowania w *rejestrze pism* Urzędu. Zaniechanie to stanowiło naruszenie § 13 załącznika nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów

¹¹ Podatnik o karcie kontowej nr 60.

¹² Co stanowiło 0,2% dochodów uzyskanych w I półroczu 2014 r.

¹³ Co stanowiło 0,1% dochodów uzyskanych w latach 2012-2014 (I półrocze).

z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych¹⁴ i reguł określonych w załączniku nr 2 do Zarządzenia Burmistrza Radlina z dnia 7 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad stosowania elektronicznego systemu obiegu dokumentów w Urzędzie Miasta Radlin.¹⁵

Kierownik Referatu księgowości podatkowej na pytanie: *dłaczego stosowano praktykę przyjmowania informacji podatkowych niezgodną ww. Zarządzeniem Burmistrza i ww. rozporządzeniem*, wyjaśniła: *Nie wiem, taka praktyka jest przyjęta od dawna i odkąd pamiętam tak było, że tych informacji się nie rejestrowało w kancelarii. Ponadto oświadczam, że od września 2014 r. będziemy wszystkie składane informacje przez podatników przyjmować przez kancelarię i rejestrację tychże informacji, zgodnie z przepisami wewnętrznymi i rozporządzenia.*

(dowód: akta kontroli str. 247-248, 514, 516-537)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zakresie wymiaru podatków.

2. Skuteczność i poprawność egzekwowania zaległości podatkowych.

Opis stanu faktycznego

Kwota zaległości podatkowych w 2012 r. z tytułu podatku od nieruchomości od osób fizycznych wynosiła 932,6 tys. zł, a od osób prawnych 1 124,8 tys. zł. W 2013 r. zaległości te wyniosły odpowiednio: 1 037,2 tys. zł i 1 332,7 tys. zł. Wskaźnik windykacji¹⁶ w 2012 r. w przypadku podatku od osób fizycznych wyniósł 88,1%, a osób prawnych 98,8%. W 2013 r. wskaźniki te kształtowały się na poziomie 93,2% i 97,7%. Wskaźnik skuteczności windykacji¹⁷ w 2012 r. kształtował się na poziomie 58,3%, a w 2013 r. 56,1%.

W 2012 r. przedawnieniu uległy należności z tytułu podatku od nieruchomości od osób fizycznych w kwocie 1,1 tys. zł, a w 2013 r. w wys. 2,8 tys. zł. Przedawnienie dotyczyło należności odpowiednio 17 i 12 podatników. Zarówno w jednym jak i w drugim roku przedawnienie należności dotyczyło m.in. niedopłaconych rat podatku w kwotach 2 lub 3 złote; tytułów zwróconych z uwagi na bezskuteczność egzekucji, a także osób zmarłych, które nie miały spadkobierców.

Zaległości z tytułu podatku od środków transportowych od osób prawnych w 2012 r. wynosiły 27,4 tys. zł, a w 2013 r. 29,8 tys. zł. Wskaźnik windykacji tych zaległości wyniósł odpowiednio 99,7% i 91,87%. W 2013 r. przedawnione należności z tego tytułu wyniosły 81,40 zł. Dotyczyło to jednego podmiotu, wobec którego prowadzone było postępowanie egzekucyjne ale organ egzekucyjny umorzył je ze względu na bezskuteczność.

(dowód: akta kontroli str. 241-248, 538)

W Gminie nie przyjęto pisemnych zasad dotyczących analizy terminowości wpłat należności z tytułu podatków. Kierownik Referatu księgowości podatkowej wyjaśniła, że stosowano następującą praktykę: *Generalnie po upływie terminów płatności rat po około co najmniej 30 dniach robione są wydruki z zaległościami na poszczególne*

¹⁴ Dz. U. z 2011, Nr 14, poz. 67 ze zm. zwanym dalej: rozporządzeniem w sprawie instrukcji kancelaryjnej.

¹⁵ Nr BRM.0152-0045/08.

¹⁶ Iloraz kwoty należności zaległej objęta tytułami wykonawczymi, do kwoty zaległości na dzień 31 grudnia roku objętego badaniem.

¹⁷ Iloraz kwoty zaległości wyegzekwowanych od 1 stycznia do 31 grudnia danego roku dotyczącej podatku, do kwoty zaległości objętej tytułami wykonawczymi w zakresie podatku od nieruchomości.

podatki i w zależności od mocy przerobowych, wysokości podatku, a także wiedzy na temat niektórych podatników, którzy regularnie zalegają z płatnościami około 30 do 60 dni dzwoni się do podatników, do których mamy telefony, a także wysyła się upomnienia, a następnie w dalszej kolejności wystawia się tytuły wykonawcze, biorąc pod uwagę wysokość zaległości podatkowych. W odniesieniu do podatku od nieruchomości od osób fizycznych, po każdej racie płatności raty podatku, po około 30 dniach od upływu terminu jej płatności, robione są wydruki ze stanem zaległości i wysyłane są upomnienia do podatników, którzy zalegają z ratą podatku. Natomiast w odniesieniu do wystawiania tytułów wykonawczych robione to jest dwa razy do roku czyli w połowie roku w lipcu, sierpniu i po zakończeniu roku w styczniu, lutym. W odniesieniu do podatku od nieruchomości od osób prawnych, po zakończeniu miesiąca czyli około 15 dni od daty terminu płatności, osobiście dzwonię do podatników, którzy zalegają i przypominam o niezapłaconej racie podatku i z reguły po takim telefonicznym przypomnieniu regulują zaległości wraz z odsetkami. Jeżeli po telefonicznym wezwaniu nie uregulują, to wysyłane są upomnienia, a potem w zależności od wysokości raty podatku wystawiane są tytuły wykonawcze. Jeżeli rata jest niska, to czeka się aż podatnik zalegał będzie z większą kwotą około 300,00 zł. W odniesieniu do zaległości w podatku od środków transportowych od osób prawnych, po około 30 dniach od daty upływu terminu płatności dzwoniemy do podatników i przypominamy o konieczności uregulowania zaległości i jeżeli po około 14 dniach od wezwania telefonicznego nie uregulują zaległości, wysyłane są upomnienia, a tytuły wykonawcze wystawiane są pod koniec roku. Telefonicznych wezwań nie dokumentujemy, natomiast wysłane upomnienia i wystawione tytuły wykonawcze dokumentujemy w formie papierowej, w programie komputerowym oraz w ewidencji upomnień i tytułów wykonawczych, które prowadzone są według wzoru określonego w stosownym rozporządzeniu.

(dowód: akta kontroli str. 244-245, 539-542)

Ewidencja upomnień oraz tytułów wykonawczych prowadzona była zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 3 i 8 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji¹⁸. Stosowany w Urzędzie system finansowo - księgowy umożliwiał automatyczne generowanie upomnień i tytułów wykonawczych oraz ich raportów, a także naliczanie odsetek od nieterminowej wpłaty.

(dowód: akta kontroli str. 250-325)

Badanie 29 postępowań windykacyjnych¹⁹ wykazało, że:

- w 12 przypadkach wysłano upomnienia do zobowiązanych, przy czym 8 wysłano w terminie od 30 do 52 dni po upływie terminu płatności raty podatku, 2 po 140 dniach oraz 2 po 215 dniach. Z ww. spraw, w jednym przypadku po wysłaniu upomnienia podatnik uregulował zaległość wraz z odsetkami, w 10 przypadkach wystawiono tytuł wykonawczy (w okresie do 62 dni od dnia upływu terminu określonego w upomnieniu), a w jednym przypadku do dnia rozpoczęcia kontroli NIK (data 3.07.2014r.) tytułu nie wystawiono, mimo upływu 171 dni od terminu określonego w upomnieniu.
- w pozostałych 17 z 29 postępowań nie wysłano upomnienia, przy czym w 7 przypadkach nie było to konieczne²⁰, w 9 przypadkach do dnia kontroli NIK

¹⁸ Dz. U. z 2001 r., Nr 137, poz. 1541 ze zm., zwane dalej: rozporządzeniem w sprawie wykonywania ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Akt uchylony dnia 22 maja 2014 r.

¹⁹ Z czego 12 dotyczyło zaległości dobranych losowo w podatku od nieruchomości od osób fizycznych (po 4 sprawy z każdego roku, tj. 2012, 2013 i 2014 (I półrocze) dotyczące zaległości II raty podatku, 12 zaległości dobranych losowo w podatku od nieruchomości od osób prawnych i 5 zaległości w podatku od środków transportowych od osób prawnych, ponieważ w latach 2012-2014 (I półrocze) tylko 5 osób prawnych zalegało z płatnościami podatku od środków transportowych.

(data 3.07.2014) upłynęło 49 dni od terminu płatności, a w jednym przypadku 118 dni²¹. Ponadto w jednym z ww. przypadków, pomimo niewysłania upomnienia do zobowiązanego po 211 dniach od upływu terminu płatności, wystawiono tytuł wykonawczy.

Opóźnienia w zakresie wysyłania upomnień i wystawiania tytułów wykonawczych opisano szczegółowo w dalszej części wystąpienia, w pkt. Stwierdzone nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 250-325)

Wszystkie wysłane upomnienia zawierały wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego, co odpowiadało wymogom art. 15 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.²² Wystawione tytuły wykonawcze sporządzano zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 4 i 5 do rozporządzenia w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i niezwłocznie (w dniu wystawienia tytułu) przekazywano do właściwego Naczelnika Urzędu Skarbowego do prowadzenia postępowania egzekucyjnego, co było zgodne z § 6 ust. 1 przedmiotowego rozporządzenia.

W badanych 29 postępowaniach nie stwierdzono przypadku przedawnienia należności.

(dowód: akta kontroli str. 250-325)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W przypadku czterech z 29 objętych szczegółowym badaniem postępowań, stwierdzono, że upomnienie wysłano dopiero po co najmniej 140 dniach²³ od terminu płatności raty, a w jednym²⁴, do dnia rozpoczęcia kontroli upomnienia nie wysłano, mimo upływu 118 dni od daty terminu płatności raty, co w ocenie NIK należy uznać za działanie nierzetelne w stosunku do wymogu szybkiego działania, określonego w art. 125 ordynacji podatkowej. Dotyczyło to zaległości na łączną kwotę 475,00 zł.²⁵

W odniesieniu do zaległości dwóch podatników Kierownik Referatu księgowości podatkowej wyjaśniła: (...) że w stosunku do tych dwóch podatników prowadzone były już wcześniej czynności egzekucyjne do wcześniejszych zaległości (...). W związku z tym, że wiedzieliśmy że nie ma możliwości ściągnięcia tych nowych zaległości przez organ egzekucyjny czekaliśmy na jakieś znalezienie nowego źródła, z którego mogło by nastąpić zaspokojenie wierzyciela (...). Natomiast w odniesieniu do zaległości dwóch pozostałych podatników, wyjaśniła, że nie prowadzono bezzwłocznie czynności ze względu na małą wysokość raty, gdzie każda z nich wynosiła 45,00 zł. W przypadku piątego podatnika wyjaśniła, że zwyczajowo dzwoniemy do podatników po około 30 dniach od daty terminu płatności, a następnie jeżeli nie zapłacą w terminie około 14 dni, to wysyłane

²⁰ bowiem: 5 podatników uregulowało zaległość wraz z odsetkami w terminie od 30 do 41 dni od daty upływu terminu płatności, w 2 wydano decyzję

²¹ Z czego 7 upomnień wysłano w trakcie kontroli.

²² Dz. U. z 2012 r., poz. 1015, ze zm. zwana dalej: postępowaniem egzekucyjnym w administracji.

²³ W przypadku podatników o karcie kontowej nr 89 i 105 po 140 dniach, a podatników o karcie 1496 i 1714 po 215 dniach.

²⁴ Podatnik o karcie kontowej 116.

²⁵ W przypadku płatności V raty podatku od nieruchomości od osób prawnych za 2013 r. (podatnik o karcie nr 89 i 105) i II raty podatku od nieruchomości od osób fizycznych za 2013 r. (podatnik o karcie nr 1496 i 1714) oraz I raty w podatku od środków transportowych za 2014 r. (podatnik o karcie kontowej nr 116).

są upomnienia, jednak w tym względzie zostało to zrobione z opóźnieniem ze względu na kontrole Regionalnej Izby Obrachunkowej.

W ocenie NIK, powyższe wyjaśnienia nie uzasadniają zaniechania wysyłania upomnień, bowiem stosownie do postanowień art. 6 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w razie uchylania się zobowiązanego od wykonania obowiązku wierzyciel powinien podjąć czynności zmierzające do zastosowania środków egzekucyjnych, a zgodnie z art. 125 ordynacji podatkowej, czynności te winny być podjęte szybko.

(dowód: akta kontroli str. 244-248, 250, 260-261, 286-287)

2. W jednym przypadku (z dziesięciu) tytuł wykonawczy wystawiono bez wysłania wcześniej upomnienia do zobowiązanego i tym samym naruszono art. 15 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Dotyczyło to zaległości w V racie podatku od nieruchomości od osób prawnych za 2012 r. w kwocie 45,00 zł.

Kierownik Referatu księgowości podatkowej wyjaśniła że tytuł wykonawczy w tym przypadku wystawiono przez nieuwagę.

(dowód: akta kontroli str. 244-248, 250, 260-261, 286-287)

3. W dwóch przypadkach nie wystawiono tytułu wykonawczego na łączną kwotę 1 154,00 zł, mimo iż w jednym przypadku²⁶ od dnia upływu terminu określonego w upomnieniu, do dnia kontroli NIK minęło 171 dni, a w drugim od dnia doręczenia podatnikowi decyzji wymiarowej minęło 188 dni.

Kierownik Referatu księgowości podatkowej wyjaśniła: *Dlatego, że w przypadku wcześniejszych zaległości Naczelnik Urzędu Skarbowego umorzył postępowanie egzekucyjne w odniesieniu do innych tytułów na ten podmiot i wiedzieliśmy, że nie jest możliwe ściągnięcie tych zaległości.*

NIK nie podziela złożonych wyjaśnień i zauważa, że umorzenie postępowania egzekucyjnego wobec podatnika w odniesieniu do wcześniej wystawionych tytułów, nie może być - w świetle art. 6 §1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji - uzasadnieniem braku wystawienia tytułów wykonawczych w odniesieniu do nowych zaległości.

(dowód: akta kontroli str. 244-248, 250, 260-261, 286-287)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W ocenie NIK przyjęta w Gminie praktyka postępowania polegająca na wystawianiu tytułów wykonawczych dwukrotnie w roku, skracając okres pozostający na skuteczne dochodzenie zaległości, a kumulując dodatkowo czynności w jednym czasie, zwiększa ryzyko wystąpienia błędów. Przyjmując za dobrą praktykę telefoniczne wezwanie podatnika do uregulowania zaległości, NIK zauważa, że stosowanie do art. 126 ordynacji podatkowej, czynności te winny być udokumentowane.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zakresie skuteczności i poprawności egzekwowania zaległości podatkowych.

Ocena częściowa

3. Prawidłowość stosowania ulg podatkowych.

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą w Gminie nie przygotowano strategii podatkowej w formie odrębnego opracowania oraz nie została ustanowiona odrębna

²⁶ Dotyczy podatku od środków transportowych od osób prawnych – podatnik o karcie nr 116 I rata za 2014 r. i podatnik o karcie nr 6 I rata za 2013 r.

procedura wewnętrzna w zakresie zasad stosowania ulg, umarzania, rozkładania na raty i odraczania należności podatkowych. Rada Miejska nie skorzystała z uprawnienia przewidzianego w art. 57 § 7 ordynacji podatkowej i nie wprowadziła opłaty prolongacyjnej z tytułu rozłożenia na raty lub odroczenia terminu płatności podatków oraz zaległości podatkowych stanowiących dochód gminy.

(dowód: akta kontroli str. 99-104, 122-124)

Obowiązujące w latach 2012-2014 stawki podatku od nieruchomości dla osób fizycznych i prawnych oraz podatku od środków transportowych uchwalone przez Radę Miejską były niższe w stosunku do górnych granic stawek określonych w obwieszczeniach Ministra Finansów na lata 2012-2014.²⁷

Burmistrz wyjaśniła, że *Nie sformalizowano polityki podatkowej w formie dokumentu. Proponując stawki podatkowe na dany rok kieruje się komunikatem Prezesa GUS, który określa wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych. (...). Stawki podatku od nieruchomości ulegają corocznie zmianie na następny rok podatkowy w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi (...). Porównuje się również propozycje stawek z innymi gminami. (...).*

(dowód: akta kontroli str. 106-107)

W wyniku obniżenia górnych stawek podatkowych na lata 2012-2014 (I półrocze), wysokość dochodów możliwych do uzyskania uległa obniżeniu o 4 434,9 tys. zł w stosunku do kwoty dochodów wyliczonej wg stawek określonych w ww. obwieszczeniach, co stanowiło 13,5% potencjalnych dochodów.²⁸

(dowód: akta kontroli str. 120)

W okresie objętym kontrolą organ podatkowy prowadził dziewięć postępowań podatkowych dotyczących udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych, na łączną kwotę 18,5 tys. zł, co stanowiło około 0,02% dochodów własnych Gminy w tym okresie. W wyniku sześciu postępowań²⁹ udzielono ulgi w spłacie zobowiązania na łączną kwotę 9,8 tys. zł (około 0,01% dochodów własnych Gminy), a w trzech – odmówiono udzielenia ulgi.

Ustalone
nieprawidłowości

W wyniku kontroli postępowań podatkowych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W żadnym z sześciu postępowań dotyczących udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych (na łączną kwotę 9.826,10 zł – zaległość i odsetki), organ podatkowy nie przeprowadził kompletnego postępowania wyjaśniającego, ustalającego sytuację majątkową dłużnika, bowiem

²⁷ Obwieszczenia Ministra Finansów: z 19 października 2011 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2012 r. (M.P. z 2011 r. Nr 95, poz. 961), z 20 października 2011 r. w sprawie stawek podatku od środków transportowych obowiązujących w 2012 r. (M.P. z 2011 r. Nr 95, poz. 962), z 2 sierpnia 2012 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2013 r. (M.P. z 2012 r., poz. 587), z 8 października 2012 r. w sprawie stawek podatku od środków transportowych obowiązujących w 2013 r. (M.P. z 2012 r., poz. 743), z 7 sierpnia 2013 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2014 r. (M.P. z 2013 r., poz. 724), z 7 października 2013 r. w sprawie stawek podatku od środków transportowych obowiązujących w 2014 r. (M.P. z 2013 r., poz. 812).

²⁸ W wyniku obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości od osób fizycznych na lata 2012-2014 (I półrocze), wysokość dochodów możliwych do uzyskania z tytułu przedmiotowego podatku uległa obniżeniu o 1 679,2 tys. zł w stosunku do kwoty dochodów wyliczonej wg stawek z ww. obwieszczeń. W wyniku obniżenia górnych stawek podatku od nieruchomości od osób prawnych na lata 2012-2014 (I półrocze), wysokość dochodów możliwych do uzyskania z tytułu przedmiotowego podatku uległa obniżeniu o 2 729,1 tys. zł w stosunku do kwoty dochodów wyliczonej wg stawek z obwieszczeń. W wyniku obniżenia górnych stawek podatku od środków transportowych od osób prawnych na lata 2012-2014 (I półrocze), wysokość dochodów możliwych do uzyskania z tytułu przedmiotowego podatku uległa obniżeniu o 26,6 tys. zł w stosunku do kwoty dochodów wyliczonej wg stawek z obwieszczeń na lata 2012-2014.

²⁹ Postępowanie zakończone decyzjami z dnia: 30 stycznia 2012 r. sygn. FNII.3124.1.00001.2012; 15 marca 2012 r. sygn. FNII.3120.3.00001.2012; 26 kwietnia 2012 r. sygn. FNII.3124.1.00002.2012; 10 lipca 2012 r. sygn. FNII.3124.1.00003.2012; 13 czerwca 2013 r. sygn. FNII.3124.2.00001.2013; 13 czerwca 2013 r. sygn. FNII.3120.4.00003.2013; 11 lipca 2013 r. sygn. FN.3124.2.00002.2013; 23 czerwca 2014 r. sygn. FNII.3120.4.00002.2014; 29 lipca 2014 r. sygn. FNII.3120.2.00004.2014.

nie ustalił m.in. czy podatnik wnoszący o udzielenie ulgi posiada nieruchomości (o jakiej wartości), wartościowe ruchomości (np. samochody wraz z podaniem wartości), czy posiada akcje, obligacje, oszczędności, a także czy korzysta z ośrodka pomocy społecznej. Organ nie udokumentował i tym samym nie ustalił aktualnej sytuacji finansowej, zdrowotnej bądź rodzinnej podatników. W ocenie NIK, powyższe stanowi o nierzetelności postępowania wyjaśniającego w zakresie ustalenia przesłanek do udzielenia ulgi, tj. zaistnienia ważnego interesu podatnika lub ważnego interesu publicznego, będących zgodnie z art. 67a ordynacji podatkowej podstawą do udzielenia ulgi.

Zgodnie z art. 187 § 1 ordynacji podatkowej, organ podatkowy jest obowiązany zebrać i w sposób wyczerpujący rozpatrzeć cały materiał dowodowy. Stosownie zaś do art. 122 ordynacji podatkowej w toku postępowania organy podatkowe podejmują wszelkie niezbędne działania w celu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz załatwienia sprawy w postępowaniu podatkowym.

NIK nie podziela wyjaśnień Burmistrza i kierownika Referatu księgowości podatkowej, w których podali, że w ich ocenie zebrany materiał dowodowy wystarczył do udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych. Izba zauważa, iż udzielenie ulgi musi być poprzedzone wnikliwym i rzetelnym zbadaniem rzeczywistej i aktualnej sytuacji w jakiej znajduje się wnioskodawca, czego w przedmiotowych przypadkach nie dokonano w pełnym zakresie.

Zdaniem NIK, przyczyną wystąpienia tej nieprawidłowości, mógł być brak określenia procedur w zakresie udzielenia ulg w spłacie zobowiązań, które by wskazywały jakie czynności są konieczne aby rzetelnie przeprowadzić postępowanie i jaki zebrany materiał powinien stanowić podstawę podjęcia decyzji o udzieleniu bądź nie udzieleniu takiej ulgi.

(dowód: akta kontroli str. 125-135, 144-161, 168-197, 209-232, 362-364)

2. Dwie³⁰ z dziewięciu decyzji dotyczących udzielenia ulg w spłacie zobowiązań (na łączną kwotę 846,60 zł) podpisał Zbigniew Podleśny - Zastępca Burmistrza Miasta Radlin, bez stosownego upoważnienia organu podatkowego, o którym mowa w art. 143 ordynacji podatkowej. Decyzje te wydano w I kwartale 2012 r., a Zastępca Burmistrza Miasta Radlin posiadał stosowne upoważnienie dopiero od 24 kwietnia 2012 r.

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że podpisał powyższe dwie decyzje na podstawie pełnomocnictwa z dnia 10 stycznia 2011 r., które dotyczyło wszelkich spraw administracyjnych.

NIK nie podziela tych wyjaśnień i zwraca uwagę, że decyzje w indywidualnych sprawach podatkowych należą do wyłącznej kompetencji wójta, burmistrza (prezydenta miasta), będących organem podatkowym. Wydanie decyzji w imieniu tego organu może nastąpić wyłącznie na podstawie pisemnego upoważnienia wójta, burmistrza (prezydenta miasta) ustalającego zakres tego upoważnienia (art. 39 ust. 1 i ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym w związku z art. 13 ust. 1 pkt 1 i art. 143 § 1 ordynacji podatkowej).³¹

(dowód: akta kontroli str. 125-143, 228-240)

³⁰.

³¹ Patrz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 10 maja 2007 r. sygn. II FSK 621/06.

3. W dwóch³² z dziewięciu postępowań organ podatkowy bezzasadnie przesunął termin zakończenia sprawy, wydając w trakcie postępowania postanowienie o wyznaczeniu nowego terminu, uzasadniając to koniecznością wyznaczenia stronie siedmiodniowego terminu do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego, o którym mowa w art. 200 § 1 ordynacji podatkowej, pomimo że zebrał już wcześniej taki materiał i zakończył postępowanie wyjaśniające³³.

Wyjaśniając przyczynę przesunięcia terminu załatwienia pierwszej sprawy kierownik Referatu księgowości podatkowej wskazała, że: *w związku z prowadzoną kontrolą Regionalnej Izby Obrachunkowej do 18 czerwca 2014 r. pracownicy tego Referatu byli zaangażowani w inne czynności (...) nie było czasu na rzetelne przygotowanie projektu decyzji i przeanalizowanie materiału w sprawie. W drugim przypadku wskazała, że: termin do zapoznania się ze sprawą mijał w dniu 10 czerwca 2013 r., a strona do końca dnia mogła przyjść się zapoznać z aktami, a także mogła jeszcze w tym dniu wysłać pocztą dodatkowe dowody w sprawie, które wpłynęłyby do Urzędu po 12 czerwca 2013 r.*"

NIK odnosząc się do ww. wyjaśnień podkreśla, że zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 125 § 1 ordynacji podatkowej, organy podatkowe powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia. W obu postępowaniach na dzień wydania postanowienia o wyznaczeniu nowego terminu, siedmiodniowy termin do zapoznania się stroną minął lub mijał w tymże dniu, a potem organ już nie prowadził żadnych czynności, w związku z czym, w ocenie NIK nie było uzasadnienia do wydania powyższych postanowień.

(dowód: akta kontroli str. 125-129, 168-180, 188-197, 209-232)

4. W przypadku jednego³⁴ postępowania od przedsiębiorcy nie żądano dokumentów, o których mowa w art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej³⁵ i w konsekwencji nie zbadano czy podmiotowi temu może być udzielona ewentualnie pomoc de minimis, a także nie żądano zaświadczenia o udzielonej mu dotychczas pomocy de minimis.

Stosownie do art. 37 ust. 1 ww. ustawy, podmiot ubiegający się o pomoc de minimis jest zobowiązany do przedstawienia podmiotowi udzielającemu pomocy, wraz z wnioskiem o udzielenie pomocy:

³² Dotyczy postępowania zakończonego decyzją z dnia 23 czerwca 2014 r. sygn.. FNII.3120.4.00002.2014 na podstawie, której umorzono zaległości w wys. 385,00 zł oraz postępowania zakończonego decyzją z dnia 13 czerwca 2013 r. sygn. FNII.3120.4.00003.2013 na podstawie, której rozłożono na raty zaległość w kwocie 922,30 zł i umorzono odsetki za zwłokę w wys. 585,00 zł.

³³ a) W pierwszym przypadku postanowieniem z dnia 5 czerwca 2014 r. wyznaczono stronie siedmiodniowy termin do zapoznania się ze zgromadzonym materiałem w sprawie, które to postanowienie strona odebrała w dniu 6 czerwca 2014 r., a w dniu 10 czerwca 2014 r. zapoznała się ze zgromadzonym materiałem i nie wniosła żadnych uwag. Mimo to w dniu 16 czerwca 2014 r. wydano postanowienie, którym wyznaczono nowy termin załatwienia sprawy informując stronę, że zostanie ona załatwiona w terminie do 15 lipca 2014 r. uzasadniając to koniecznością zapoznania strony ze zgromadzonym materiałem w sprawie, co już uczyniono.

b) W drugim przypadku postanowieniem z dnia 28 maja 2013 r. wyznaczono stronie siedmiodniowy termin do zapoznania się ze zgromadzonym materiałem w sprawie, które to postanowienie strona odebrała w dniu 3 czerwca 2013 r. i termin ten minął 10 czerwca 2013 r. Mimo to, w dniu kiedy stronie mijał termin do zapoznania się z dokumentacją sprawy (a wcześniejszy termin do jej załatwienia był wyznaczony do dnia 12 czerwca 2013 r.), w dniu 10 czerwca 2013 r. wydano postanowienie, którym wyznaczono nowy termin załatwienia sprawy informując stronę, że zostanie ona załatwiona w terminie do 28 czerwca 2014 r., uzasadniając to koniecznością zapoznania strony ze zgromadzonym materiałem w sprawie, co już uczyniono.

³⁴ Dotyczy postępowania wszczętego na podstawie wniosku z dnia 19 stycznia 2012 r. o umorzenie zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości, gdzie wydano decyzję z dnia 15 marca 2012 r. nr FNII.3120.3.00001.2012.

³⁵ Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 ze zm. zwana dalej: ustawą o pomocy publicznej.

- wszystkich zaświadczeń o pomocy de minimis, jakie otrzymał w roku, w którym ubiega się o pomoc, oraz w ciągu 2 poprzedzających go lat, albo oświadczenia o wielkości pomocy de minimis otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenia o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie;
- informacji niezbędnych do udzielenia pomocy de minimis, dotyczących w szczególności wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz wielkości i przeznaczenia pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc de minimis.

Kierownik Referatu księgowości podatkowej wyjaśniła, że nie żądano przedmiotowych dokumentów dlatego, że *pierw chcieliśmy sprawdzić czy zachodzi ważny interes podatnika do udzielenia ulgi, a gdyby z przedłożonych dokumentów taki interes zachodził, to wezwalibyśmy go o zaświadczenia o uzyskanej pomocy de minimis.*

NIK zauważa, że stosownie do art. 169 § 1 ordynacji podatkowej, jeżeli podanie nie spełnia wymogów określonych przepisami prawa, organ podatkowy wzywa wnoszącego podanie do usunięcia braków w terminie 7 dni, z pouczeniem, że niewypełnienie tego warunku spowoduje pozostawienie podania bez rozpatrzenia.

W świetle powyższego, w ocenie Izby, prowadzenie postępowania w celu ustalenia istnienia przesłanek do zastosowania ulgi, a dopiero potem ewentualnie wezwanie podatnika o przedłożenie stosownego zaświadczenia niezasadnie wydłużałoby czas tego postępowania

(dowód: akta kontroli str. 125-129, 136-143, 209-232)

5. W przypadku czterech żądań o udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych, organ podatkowy nie zakończył postępowania wydaniem stosownej decyzji lub postanowienia, o których mowa odpowiednio w art. 207 lub 165a ordynacji podatkowej. I tak:

- a) W dniu 3 kwietnia 2012 r. podatnik złożyła do Urzędu Gminy w Radlinie pismo, w którym wniosła o nienaliczanie podatku od środków transportowych za miesiące, w których samochód nie wyjeżdża w trasę. W odpowiedzi z dnia 12 kwietnia 2012 r. poinformowano podatnika o braku takiej możliwości, a także o prawie do ubiegania się o ulgę, o której mowa w art. 67a ordynacji podatkowej. W dniu 2 maja 2012 r. podatnik w odpowiedzi na pismo z dnia 12 kwietnia 2012 r. wniósł żądanie o umorzenie częściowe zaległości podatkowej dotyczącej podatku od środków transportowych. Podatnikowi wydano decyzję nr FNII.3124.1.00003.2012 z dnia 10 lipca 2012 r. o odroczeniu płatności I raty zaległości w podatku od środków transportowych za 2012 r. (na podstawie wniosku z dnia 2 maja 2012 r., który został zmodyfikowany żądaniem z dnia 15 maja 2012 r.).

Kierownik Referatu księgowości podatkowej wyjaśniła, że *Nie wydano decyzji o umorzeniu postępowania, bowiem przyjęto, że postępowanie zostało zakończone przez wydanie decyzji o odroczeniu płatności I raty.*

- b) W dniu 29 marca 2013 r. podatnik złożył wniosek z prośbą o umorzenie zaległych podatków od nieruchomości, a w dniu 9 kwietnia 2013 r. podatnik (współwłaścicielka nieruchomości) złożyła wniosek z prośbą

o umorzenie zaległych podatków od nieruchomości. W dniu 12 kwietnia 2013 r. małżonkowie złożyli nowy wniosek o rozłożenie na raty i umorzenie odsetek od zaległości, na podstawie, którego wydano decyzję nr FNII.3120.4.00003.2013 z dnia 13 czerwca 2013 r., na którym to wniosku widnieje zapis o treści: „anulujemy wnioski z dnia 29.03.2013, 9.04.2013”.

Kierownik Referatu księgowości podatkowej wyjaśniła, że *Nie wydano decyzji o umorzeniu postępowanie w zakresie umorzenia zaległości podatkowej dlatego, że uznano, że wystarczy wydać decyzję w zakresie nowego żądania strony, bowiem te wcześniejsze wnioski anulowano. Podatnik od tej decyzji nie wniósł odwołania.*

- c) W dniu 10 kwietnia 2014 r. podatnik złożył do Urzędu Gminy w Radlinie pismo, w którym wniósł o anulowanie rat podatku z tytułu działalności gospodarczej. Pismem z dnia 17 kwietnia 2014 r. poinformowano podatnika o braku możliwości anulowania rat podatku, a także o prawie do ubiegania się o ulgę, o której mowa w art. 67a ordynacji podatkowej. Podatnikowi wydano decyzję nr FNII.3120.2.00004.2014 z dnia 29 lipca 2014 r. (na podstawie wniosku z dnia 29 maja 2014 r.) o odmowie umorzenia zaległości podatkowej.

Na pytanie dlaczego *nie przyjęto wniosku z dnia 10 kwietnia 2014 r. jako dzień wszczęcia postępowania podatkowego*, kierownik Referatu księgowości podatkowej wyjaśniła, że *z treści pisma z dnia 10 kwietnia nie wynikało żądanie podlegające pod art. 67a ordynacji podatkowej, w związku z czym poinformowano podatnika o możliwości złożenia takiego wniosku.*

(dowód: akta kontroli str. 151-161, 168-180, 198-208, 220-228, 244-248)

Zdaniem NIK, w świetle art. 165, 165 a, 167, 207 i 208 ordynacji podatkowej we wszystkich ww. przypadkach należało zakończyć postępowania wydaniem stosownej decyzji lub postanowienia.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zakresie prawidłowości stosowania ulg podatkowych.

4. Prawidłowość i skuteczność realizacji dochodów z majątku.

Opis stanu faktycznego

Rada Miejska, stosownie do wymogów art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³⁶ ustanowiła zasady i tryb umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny.³⁷

(dowód: akta kontroli str. 5, 8-10)

Rada Miejska nie określiła szczegółowych zasad dotyczących nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż trzy lata lub na czas nieoznaczony.

Rada Miejska upoważniła natomiast Burmistrza do zawierania umów w sprawie wydzierżawiania lub wynajmowania lokali użytkowych stanowiących własność Miasta Radlin na czas oznaczony dłuższy niż trzy lata lub na czas nieoznaczony³⁸,

³⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

³⁷ Uchwała nr BRM.0007.00089.2011 z dnia 1 grudnia 2011 r.

³⁸ Uchwała z dnia 28 stycznia 2009 r. nr BRM.0150/XXV/III/229/09.

a także upoważniła do zawierania kolejnych umów w sprawie wydzierżawiania i wynajmowania nieruchomości stanowiących własność Miasta Radlin w przypadkach gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość³⁹. W zakresie sprzedaży nieruchomości w Gminie nie wprowadzono innych pisemnych procedur.

(dowód: akta kontroli str. 5, 39-45, 49, 55-56)

Jak wyjaśniła Burmistrz, *W sprawach dotyczących nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas dłuższy niż 3 lata lub czas nieoznaczony Rada Miejska każdorazowo podejmuje uchwałę w danej sprawie.*

(dowód: akta kontroli str. 5-6, 39, 41)

W 2012 r. w Gminie zawarto 382 umowy dzierżawy lub najmu, z których uzyskano dochody w łącznej kwocie 939,6 tys. zł, a w 2013 r. 367 umowy, z których uzyskano dochody w łącznej kwocie 910,3 tys. zł, zaś na dzień 30 czerwca 2014 r. obowiązywało 368 umów, z których uzyskano w I półroczu dochody w łącznej kwocie 475,3 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 25)

W latach 2012-2013 w Gminie dokonano sprzedaży sześciu działek w trybie przetargów ustnych nieograniczonych oraz sprzedaży dwóch działek w drodze bezprzetargowej. Łącznie sprzedano grunty o powierzchni 1,54 ha za kwotę 514,9 tys. zł (tj. o 11,3% wyższą niż ich wycena).

(dowód: akta kontroli str. 22)

Badanie czterech wybranych postępowań dotyczących sprzedaży nieruchomości⁴⁰, z których uzyskano kwotę netto w wys. 389,7 tys. zł (tj. o 25,4% wyższą niż ich wycena) wykazało, że Rada Miejska, na każdą ze sprzedaży wyraziła zgodę w formie uchwały, zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy o samorządzie gminnym. Burmistrz, stosownie do wymogów art. 156 ust. 3 ustawy o gospodarce nieruchomościami, przy sprzedaży korzystał z ważnych operatów szacunkowych, które sporządzone zostały na podstawie art. 7 tejże ustawy.

Stosownie do wymogów art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami Burmistrz podał do publicznej wiadomości wykazy nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, które zawierały wszystkie informacje wymagane art. 35 ust. 2 ww. ustawy. We wszystkich zbadanych postępowaniach umowę sprzedaży zawarto po zapłaceniu przez nabywcę ceny sprzedanej nieruchomości.

W zbadanych postępowaniach przestrzegano przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości⁴¹.

(dowód: akta kontroli str. 11-21, 23-24, 83-85)

W okresie 2012-2014 (I półrocze) Gmina nie wydzierżawiła żadnej nieruchomości na okres dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony. W okresie tym wynajęto tylko jeden lokal na okres dłuższy niż 3 lata. Umowę tę w imieniu Gminy zawarła jej jednostka organizacyjna (Zakład Gospodarki Komunalnej).

(dowód: akta kontroli str. 39-48)

³⁹ Uchwała z dnia 23 grudnia 2008 r. nr BRM.0150/XXVII/220/08.

⁴⁰ Z dnia 6.08.2012 r. Rep. A. nr 1635/2012; z dnia 3.02.2012 Rep. A. nr 775/2012; z dnia 28.03.2013 r. Rep. A nr. 1653/2013; z dnia 6.08.2012 Rep. A nr 1629/2012. Próba dobrana w sposób celowy uwzględniająca największą wartość nieruchomości sprzedanych.

⁴¹ Dz. U. z 2004 r. Nr 207, poz. 2108 ze zm.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Burmistrz zawarła 67 umów dzierżawy nieruchomości⁴² na okres do trzech lat z dotychczasowymi ich najemcami bez uzyskania każdorazowej zgody Rady Miejskiej, wymaganej art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy o samorządzie gminnym. Wprawdzie zawarcie umów następowało na podstawie upoważnienia Rady Miejskiej, udzielonego w uchwale z dnia 23 grudnia 2008 r. nr BRM.0150/XXVII/220/08, ale w ocenie NIK, uchwała ta w części § 1 *Upoważnić Burmistrza Radlina do zawierania kolejnych umów w sprawie wydzierżawiania i wynajmowania nieruchomości stanowiących własność Miasta Radlin w przypadkach gdy po umowie zawartej na czas oznaczony do 3 lat strony zawierają kolejne umowy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość, nie była zgodna z prawem.*

W okresie 2012-2014 (I półrocze) Gmina uzyskała dochody z tego tytułu w kwocie 73 695,58 zł.

Burmistrz wyjaśniła m.in. że (...). Przepis ten (art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy o samorządzie gminnym – przypis kontrolera) spowodował, że do czasu uchwalenia zasad wynajmowania lub wydzierżawiania nieruchomości na okres dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony, dzierżawa nieruchomości następująca po okresie trzyletniej dzierżawy wymagała podjęcia uchwały rady miejskiej. W okresie od wejścia w życie ustawy do wejścia w życie uchwały z dnia 23 grudnia 2008 r. oraz 28 stycznia 2009 r. Rada Miejska w Radlinie podjęła 8 uchwał w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie kolejnej umowy dzierżawy. W Radlinie uchwały te dotyczyły zazwyczaj terenów rekreacyjnych położonych w bezpośrednim sąsiedztwie ogródków przydomowych. Konieczność podejmowania uchwał przez radę miejską w tak drobnych sprawach zarządzania mieniem komunalnym była uciążliwa zarówno do Urzędu jak i do organu stanowiącego. Referat musiał przygotować projekt uchwały, wnieść pod obrady Rady Miejskiej, uzyskać opinię komisji rady miejskiej. Po podjęciu uchwały konieczne było jej wysłanie do Wojewody. Kilka osób w Urzędzie było zatem zobowiązanych do przygotowania aktu, na mocy którego można było zawrzeć kolejną umowę dzierżawy. Zarządzanie mieniem komunalnym należy na mocy art. 30 ust. 2 pkt ustawy o samorządzie gminnym należy do organu wykonawczego gminy. Stąd wystąpiłam do Rady Miejskiej z projektem uchwały, na mocy której Rada uchwaliła zgodę na zawieranie kolejnych umów dzierżawy, których przedmiotem jest ta sama nieruchomość. Uważałam, że przedłożony projekt uchwały jest zgodny z prawem. (...).

(dowód: akta kontroli str. 41-44, 49-50, 55-68, 83-85)

Analogiczną uchwałę Rada Miejska podjęła w sprawie wydzierżawiania lub wynajmowania lokali użytkowych stanowiących własność Miasta Radlin⁴³, na podstawie której to Rada Miejska upoważniała Burmistrza do zawierania umów w sprawie wydzierżawiania lub wynajmowania lokali użytkowych stanowiących własność Miasta Radlin na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony.

(dowód: akta kontroli str. 44, 49-50, 56-57, 83-85)

⁴² Ich wartość w okresie obowiązywania opiewa na kwotę 195 880,05 zł.

⁴³ Uchwała z dnia 28 stycznia 2009 r. BRM.0150/XXVIII/229?09.

Burmistrz wyjaśniła m.in. że (...).*W świetle najnowszego orzecznictwa należałoby uznać, że uchwała ta może dotyczyć jedynie lokali, które stanowią odrębną nieruchomość.(...).*

(dowód: akta kontroli str. 41-44, 49-50, 55-68, 83-85)

NIK podkreśla, że z przepisu art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a) ww. ustawy, wynika obowiązek wydawania aktu prawa wewnętrznego, jakim jest uchwała, za każdym razem, gdy po umowie zawartej na okres do trzech lat strony zawierają kolejne umowy dotyczące tej samej nieruchomości. Przepis ten nie stanowi podstawy prawnej do podjęcia przez radę gminy generalnej zgody stanowiącej zasadę, a tym samym aktu prawa miejscowego, co do wszelkich kolejnych umów. Takie generalne upoważnienie organu wykonawczego w konsekwencji zwalnia organ stanowiący z realizacji jego ustawowego obowiązku kontroli (konkretnej i indywidualnej) każdego przypadku zawarcia kolejnej umowy najmu czy dzierżawy, pomiędzy tymi samymi stronami, i dotyczących tych samych nieruchomości. Zdaniem NIK, stanowi to istotne naruszenie przepisów ustawy o samorządzie gminnym.

2. W Gminie nie sporządzono planu wykorzystania zasobu nieruchomości, wymaganego art. 23 ust.1 pkt 3, w związku z art. 25 ust.1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Burmistrz Miasta wyjaśniła, że ze względu na niewielką liczbę osób zatrudnionych w referacie odpowiedzialnym za gospodarkę nieruchomościami oraz dużą ilość spraw do załatwienia przez ten Referat, odkładano w czasie jego sporządzenie, z którego sporządzeniem wiążą się również wydatki finansowe. Podała również, że rozpoczęto prace nad stworzeniem planu wykorzystania zasobu nieruchomości, który miałby obejmować lata 2015-2017 i jego przyjęcie nastąpi po ustaleniu stanu mienia na koniec 2014 r. oraz uchwaleniu budżetu na 2015 r.

W ocenie NIK, duża liczba spraw oraz braki kadrowe nie mogą stanowić usprawiedliwienia zaniechania obowiązków określonych w przepisach prawa.

(dowód: akta kontroli str. 39, 41, 47-48, 83-85)

3. We wszystkich czterech poddanych kontroli przypadkach sprzedaży nieruchomości nie udokumentowano spełnienia obowiązku wynikającego z art. 41 ustawy o gospodarce nieruchomościami, zgodnie z którym organizator przetargu jest obowiązany zawiadomić osobę ustaloną jako nabywca nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży lub oddania w użytkowanie wieczyste nieruchomości, najpóźniej w ciągu 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargu, a wyznaczony termin nie może być krótszy niż 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia.

Burmistrz wyjaśniła, że *w przypadku sprzedaży nieruchomości jej nabywca informowany był telefonicznie o terminie i miejscu zawarcia umowy notarialnej, z zachowaniem terminów przewidzianych w art. 41 ustawy o gospodarce nieruchomościami.*

W ocenie NIK, czynność określona w ww. przepisie jako „doręczenie zawiadomienia” wskazuje jednoznacznie na konieczność sporządzenia przedmiotowego zawiadomienia w formie pisemnej. Ponadto w aktach dotyczących wszystkich czterech przedmiotowych postępowań nie odnotowano faktu powiadomienia osoby ustalonej jako nabywcy nieruchomości za pomocą telefonu.

(dowód: akta kontroli str. 14-21, 39-41, 83-85)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność w zakresie prawidłowości i skuteczności realizacji dochodów z majątku.

5. Rzetelność planowania dochodów z majątku.

Opis stanu faktycznego

W Gminie w latach 2012 i 2013 zaplanowano dochody ogółem odpowiednio w wysokości 56.920,2 tys. zł, 52 732,0 tys. zł, z czego wykonano odpowiednio 96,2%, 98,5% planu, natomiast na 2014 r. zaplanowano dochody ogółem w wys. 54 256,0 zł, z czego wykonano za I półrocze 49,0%.

(dowód: akta kontroli str. 75)

Skarbnik Miasta wyjaśnił, że: *Planowanie dochodów budżetu Miasta w tym dochodów z majątku na lata 2012-2014 podobnie jak w latach wcześniejszych poprzedzone jest przeprowadzanymi analizami porównawczymi. Bazując na danych sprawozdawczych z lat wcześniejszych analizowana jest tendencja ich kształtowania się w latach następnych. Analizy są prowadzone w pełnej klasyfikacji budżetowej i sięgają co najmniej 4 lata wstecz. Wykonywane są w programie excel. Brane są również pod uwagę ewentualne zdarzenia nietypowe, na temat których mamy wiedzę, a które mogą mieć wpływ na wysokość tych dochodów w przyszłości. Informacje źródłowe w zakresie większości dochodów z majątku pochodzą z Referatu Gospodarki Nieruchomościami, Rolnictwa i Leśnictwa, który przedkłada wstępne plany tych dochodów na etapie tworzenia projektu budżetu. Po przeanalizowaniu danych stosowne kwoty wprowadzane są do planu dochodów do projektu budżetu Miasta na dany rok. Następnie po uchwaleniu budżetu przez Radę Miasta, realizacja tych dochodów monitorowana jest w trakcie roku przy okazji sporządzania sprawozdań budżetowych jak również sprawozdań z wykonania budżetu za I półrocze. W przypadkach znacznych odchyień wykonania od wartości planowanych, dokonywane są w trakcie roku stosowne korekty planu dochodów na sesjach Rady Miejskiej.*

(dowód: akta kontroli str. 78-82)

Realizacja zaplanowanych dochodów w poszczególnych latach przebiegała niejednolicie. Największe odchylenia wykonania dochodów dotyczyły m.in.:

- w § 077 *Wpływy z tytułu użytkowania wieczystego i nabycia prawa własności*, plan na lata 2013 - 2014 (za I półrocze) zrealizowano odpowiednio w 83,5 i 13,9 %. Przyczyną niepełnego wykonania dochodów w 2013 r. było zwiększenie planu w trakcie roku i mniejsze wykonanie w związku z nieuiszczonymi należnościami. W roku 2014, jak wyjaśnił Skarbnik Miasta, ze względu na planowaną sprzedaż mienia w II półroczu, spodziewany jest wzrost wykonania tych dochodów.

- W § 047 *Wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości*, plan na lata 2012 i 2013 zrealizowano odpowiednio w 84,23% i 83,69%. Przyczyną mniejszego wykonania dochodów w tych latach było nieuiszczenie należności w terminie przez zobowiązanych.

- w podatku od środków transportowych od osób prawnych, plan na lata: 2012, 2013 i 2014 (I półrocze) zrealizowano, odpowiednio w 21,96%, 48,87% i 89,61%. Przyczyną mniejszego wykonania wpływów z tego tytułu było nieuregulowanie zaległości przez podatników w kwocie około 27,4 tys. zł, a także wyrejestrowanie pojazdów przez jednego z podatników.

Natomiast w § 076 *Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności*, w 2013 r. nie zrealizowano zaplanowanych dochodów w wys. 10,0 tys. zł. Skarbnik wyjaśnił, że takie dochody uzyskiwano w każdym roku od 2008 r.

W § 087 *Sprzedaż składników majątkowych*, w I półroczu 2014 r. zrealizowano niezaplanowane dochody w wys. 717,00 zł. Powyższe Skarbnik wyjaśnił, że *nie planowano dochodów w tym zakresie ze względów ostrożnościowych, a dochody z tego tytułu będą monitorowane w kolejnych miesiącach i jeśli nastąpi znaczne wykonanie tych dochodów to nastąpi odpowiednia zmiana w planie budżetu.*

W pozostałym zakresie nie stwierdzono znacznych odchyień w realizacji planu dochodów.

(dowód: akta kontroli str. 75-96)

Największe różnice planowanych kwot dochodów w latach 2012-2014 (I półrocze) wystąpiły w:

- § 076 *Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności*, plan na 2014 r. zmniejszono o 100% (tj. o 10,0 tys. zł) w odniesieniu do roku poprzedniego. Powodem była tendencja spadkowa dochodów z tego tytułu i niewykonanie dochodów w roku poprzednim.

- § 077 *Wpływy z tytułu użytkowania wieczystego i nabycia prawa własności*, plan na 2013 r. zwiększono o 63,17% (256,6 tys. zł) w odniesieniu do roku 2012, a na 2014 r. zmniejszono o 39,65% (262,8 tys. zł), w stosunku do roku 2013. Skarbnik wyjaśnił, że: *W związku z faktem, iż w tej klasyfikacji budżetowej oprócz wpływów z tyt. użytkowania wieczystego mieszczą się również dochody z tytułu sprzedaży realizacja tych dochodów kształtuje się w poszczególnych latach nieliniowo. Rok 2013 był wyjątkowym rokiem, gdzie ze względu na dokonywane sprzedaże zrealizowano wyższe dochody (...).*

- § 087 *Sprzedaż składników majątkowych*, plan na 2013 r. zmniejszono o 55,15% (6,3 tys. zł) w odniesieniu do roku poprzedniego, a na 2014 r. zmniejszono o 100% (7,8 tys. zł) w odniesieniu do 2013 r. Powyższe skarbnik wyjaśnił, że (...) *sprzedaż drobnych składników majątkowych była prawie o 7 tys. zł mniejsza w porównaniu z rokiem 2012 stąd niższy plan. Ze względów ostrożnościowych na rok 2014 nie planowano dochodów z tego tytułu. (...).*

- § 047 *Wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości*, plan na 2014 r. zwiększono o 127,44% (108,3 tys. zł) w porównaniu do 2013 r. Powyższe było wynikiem przekazania nieruchomości w trwałą zarząd jednostkom miejskim.

Dochody z tytułu podatku od nieruchomości od osób prawnych w 2013 r. zaplanowano niższe o 32,60% (4 006,7 tys. zł) w stosunku do roku poprzedniego. Przyczyną powyższego było, że w tym roku jeden z podatników uregulował zaległość w kwocie około 3 900,0 tys. zł.

Dochody z tytułu środków transportowych od osób prawnych w 2013 r. zaplanowano niższe o 78,0% (32,8 tys. zł) w odniesieniu do roku poprzedniego, a na 2014 r. zaplanowano niższe o 50,7% (7,6 tys. zł). Jako przyczynę powyższego Skarbnik wskazał powstanie zaległości podatkowych oraz wyrejestrowanie pojazdów przez jednego z podatników.

W pozostałym zakresie nie stwierdzono znacznych odchyień w planowaniu dochodów.

(dowód: akta kontroli str. 75-96)

W wyniku badań kontrolnych stwierdzono, iż planowane dochody korespondowały z opracowaną w Gminie Wieloletnią Prognoza Finansową. W trakcie roku plan był korygowany w zależności od potrzeb. W planach na 2012-2014 (I półrocze) dochody ujęto w sposób kompletny, za wyjątkiem dwóch ww. przypadków.

(dowód: akta kontroli str. 75-96)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie rzetelność planowania dochodów z majątku.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴⁴, wnosi o:

1. Podjęcie działań w celu:

- a) **prawidłowego określenia podatku od nieruchomości od osób prawnych w odniesieniu do podatnika o karcie kontowej nr 60,**
- b) **wystawienie tytułu wykonawczego dla zaległości podatkowej (I raty za 2014 r.) z tytułu podatku od środków transportowych od osób prawnych (podatnik o karcie nr 116),**
- c) **wystawienie tytułu wykonawczego dla zaległości podatkowej I raty za 2013 r. z tytułu podatku od środków transportowych od osób prawnych (podatnik o karcie nr 6).**

2. **Sporządzenie planu wykorzystania zasobu nieruchomości, stosownie do art. 23 ust.1 pkt 3, w związku z art. 25 ust.1 i 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami.**

3. **Podjęcie działań mających na celu zapewnienie możliwości wykonywania przez Radę Miasta jej ustawowego obowiązku, określonego w art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy o samorządzie gminnym, tj. konkretnej i indywidualnej kontroli każdego przypadku zawierania kolejnej umowy najmu lub dzierżawy na okres do 3 lat, pomiędzy tymi samymi stronami i dotyczącej tej samej nieruchomości.**

4. **Dokumentowanie doręczenia zawiadomienia o terminie zawarcia umowy sprzedaży stosownie do art. 41 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.**

5. **Podjęcie działań mających na celu rejestrowanie informacji w sprawie podatku od nieruchomości od osób fizycznych stosownie do wymogów rozporządzenia instrukcji kancelaryjnej oraz załącznika nr 2 do Zarządzenia Burmistrza Radlina z dnia 7 maja 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad stosowania elektronicznego systemu obiegu dokumentów w Urzędzie Miasta Radlin.**

⁴⁴ Dz. U. z 2012 r., poz. 82, zwana dalej: ustawą o NIK.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 23 września 2014 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**

**Kontroler
Mieczysław Handzel
Specjalista kontroli państwowej**

.....